

"נקודה טובה" לפרשת השבוע - רעיון מן הפרשה, במבט עכשווי

גליון "לך-לך" (גליון 3 שנת תשע"ה, ח' חשוון תשע"ה, 1/נובמבר/2014)

ב"ה

"נקודה טובה" לפרשת "לך-לך" - סיפורה של זהות יהודית

מערכון "החתונה" (כתב חנוך לוין) בכיכובם יוסי בנאי ורבקה מיכאלי, עוסק במחשבותיהם של זוג אורחים המוזמנים לחתונה.

הבעל מוטרד בשאלה האם יגישו לו בחתונה רבע עוף או שמא חס וחלילה רק בורקס. ואילו אשתו, מוטרדת מאד בשאלה, האם כל באי החתונה מודעים לעובדה שהיא **אשת מהנדס**. "אני אשת מהנדס ואף אחד לא יחשוב אותי כאן לאשת טכנאי", היא אומרת. "או שכולם ידעו שאני אשת מהנדס... או שאנחנו מסתלקים...."

שורות מבדחות אלה, מביאות אותנו לעסוק בנושא **הגדרת הזהות האישית**. נושא בסיסי בו כל אחד מאיתנו נתקל, בבואו לתכנן את מהלך חייו, בעת בחירת המקצוע ובעת הגדרת סדר העדיפויות האישי שלו.

מי אני ומה אני, שואל אחד ה"גששים" במערכון "קרקר נגד קרקר"...

אומרים שאני אינני אני, אז מי אני בכלל, שואל את עצמו השחקן מייק בורשטיין בסרט "שני קוני למל"...

אז מי אני בכלל?!

כאשר מלחי האוניה הנטרפת בסערה פונים אל יונה הנביא, ושואלים אותו מי אתה: "...מה מְלַאכְתָּךְ וּמַאֲיֵן תָּבוֹא מֶה אֲרַצְךָ וְאֵי מִזָּה עִם אֶתְּהָ" (יונה א, ח), הוא לא מגדיר את עצמו בהתאם לגילו, למקצועו, למצבו האישי או לעיר מגוריו (כפי שאנו כנראה היינו עושים היום...), אלא אומר להם: **"עֲבְרִי אֲנֹכִי וְאֵת ה' אֱלוֹהֵי הַשָּׁמַיִם אֲנִי יָרָא אֲשֶׁר עָשָׂה אֶת הַיָּם וְאֵת הַיַּבֵּשָׁה"** (שם, ט).

עֲבְרִי אֲנֹכִי - מזרעו של אברהם ה**עברי** אני. מבניו של האיש שהחזיק באמונתו בא-ל אחד כנגד כל העולם האלילי דאז. האיש שידע לעמוד נגד הזרם ומול (=מעבר) כולם.

בפתח פרשתנו - פרשת **"לך-לך"**, קורא הקב"ה לאברהם ומצווה אותו: **"לך לך מארצך וממולדתך ומבית אביך אל הארץ אשר אראך"** (בראשית יב, א).

אברהם מְצַטְנֶה לעקור את עצמו ממקום הולדתו הפיזי (מארצך), מתרבותו וממורשתו (ממולדתך ומבית אביך) ולצאת למסע, אל מקום לא ידוע.

אברהם שהיה שקוע בעולם האלילי בו הוא גדל, גילה מחדש את האמונה בריבונו של עולם וכעת הוא יוצא במצוות ה' למסע רוחני - אישי, במטרה לשתף את העולם כולו בתובנותיו ובמסקנותיו אלה.

מסע זה שהפך לשליחות ולמסע חייו של אברהם אבינו, עבר בהמשך בירושה לבנו יצחק ולנכדו יעקב. ובהמשך, לעם ישראל כולו, כדברי הרמב"ם: **"...ונעשית בעולם אומה שהיא יודעת את ה' "** (רמב"ם הלכות עבודה זרה א, ג) וממשיכה להודיע אותו לעולם כולו.

ולכן, לא פלא שכאשר יונה נשאל ע"י המלחים **מי אתה**, הוא עונה: **"עֲבְרִי אֲנֹכִי"** - מבניו וממשיכי דרכו של אברהם אני... מענין הדבר, שגם כיום בחלק ממדינות מזרח אירופה, מכונה היהודי בשם **ייִבְרָאִי** - עברי.

וכך הפך אברהם אבינו - האיש שנעקר ממולדתו, מתרבותו ומבית אביו והצמיח מחדש את שורשיו בעצמו, להיות לנו ל-**מְכוּרָה** - למוצא ולמקור הרוחני והתרבותי שלנו.

האם הזהות העברית - "אברהמית" הזאת, עדיין רלבנטית לדורנו?!

"נקודה טובה" לפרשת השבוע - רעיון מן הפרשה, במבט עכשווי

התבוננות קלה סביבנו, תלמד אותנו כי גם בעולם המודרני שלנו, ריבוננו של עולם "הלך (שוב) לאיבוד":

- בעלי הממון והשררה, חושבים שהם אלה המנהלים את העולם.
- החלשים עדיין נרמסים, תוך התעלמות מן העובדה שכולנו נבראנו בצלם אלוקים.
- לא קיימת מחוייבות לערכים. שהרי (לכאורה) הכסף זה שמגלגל את העולם (מתוך המחזה קברט).
- העושר נתפס כחזות הכל. והאדם המודרני לא מבין כי הרכוש הוא רק פיקדון מידו של הבורא.
- מעמדה של המסגרת המשפחתית שנוסדה בברכת ה' (ככתוב: "וְדַבַּק בְּאִשְׁתּוֹ", [בראשית ב, כד]), הולך ויורד.

וזו רק רשימה חלקית.

התרופה לכל אלה היא חזרה אל ה"אברהמיות" - אל דרכו של אברהם אבינו. דרך של דביקות בערכים, גם אם זה לא פופולארי.

לפעמים עלינו להשתמש ביכולות ה"אברהמיות" האלה, כדי לשחות "נגד הזרם" וכדי לדבוק בערכים שלנו, גם אם המחיר הוא להיות "מעבר לנהר" ולא עם כולם...

מתברר אם כן, כי תשובתו של יונה - "עֲבְרִי אֲנִי", יכולה וצריכה להיות בסיס מוצק לזהות היהודית שלנו, גם היום, במאה העשרים ואחת...

מברכת שבת טובה

אנה רוט

מייל: nekudatova.roth@gmail.com

ארכיון "נקודה טובה": http://www.pirsuma.com/nekuda_tova

נא לשמור על קדושת הגליון ולהכניסו לגניזה לאחר השימוש.

יש לך הערה או הארה? אשמח לקבל למייל הנ"ל

אהבת? הפץ בין חבריך